

YEREL KALKINMA VE GÖÇ: GAZİANTEP ÖRNEĞİ

Erdinç TUTAR

Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr.
tutar80@hotmail.com

Filiz TUTAR

Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Yrd. Doç. Dr.
flztutar@hotmail.com

Mehmet Vahit EREN

Şırnak Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Arş. Gör.
mvahiteren@sirnak.edu.tr

Özet

Göç kavramı, küreselleşme çerçevesinde nedenleri ve sonuçları ile göz önüne alındığında Türkiye'nin önemli bir sosyal ve ekonomik olayı olarak değerlendirilebilmektedir. Türkiye'de göçün başlangıcı yaklaşık altmış yıl öncesine dayanmasına rağmen günümüzde yeni sosyal ve ekonomik sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu sorunları gidermek için çeşitli politikalar uygulanmıştır. Son yıllarda göç, kentlerin nüfus ve fiziki yapısını değiştirmesinin dışında ekonomik ve sosyal yapısını da değiştirdiğinden önem kazanmıştır. Bu çalışmada, Gaziantep'teki göç hareketlerinin ilin kalkınmasına olan etkilerinin açıklanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Yerel Kalkınma, Ekonomik ve Sosyal Etkiler, Gaziantep

Alan Tanımı: Göç İktisadı

LOCAL DEVELOPMENT AND MIGRATION: AN EXAMPLE OF GAZİANTEP

Abstract

The concept of migration, its causes and consequences within the framework globalization can be evaluated as Turkey's important social and economic events.

Although based on about sixty years before the beginning of migration in Turkey, but today migration brings with it new social and economic problems. To resolve these problems, various policies were implemented. In recent years, migration, economic and social structure has changed except for changed the population and physical structure has gained importance. This study aimed to explain the effects of the development of Gaziantep province migration flows.

Key Words: Migration, Local Development, Economic and Social Effects, Gaziantep.

Jel Classification: O10, R11, R23.

1. GİRİŞ

Göç, bir yerden başka yere ekonomik, siyasi, ekolojik veya bireysel nedenlerle coğrafik, toplumsal ve kültürel bir yer değiştirme hareketi olarak tanımlanmaktadır. Göç, bireylerin daha iyi ve daha uygun koşullarda yaşamalarını idame ettirebilmek için göze aldıkları keyfi bir girişim olarak bahsedilse de göçü zorunlu kılan faktörler olmadan göç olgusunun yaşanması söz konusu olmamaktadır (Öztürk vd., 2009:2427).

Göç, global ekonominin en önemli sorunlarından birisidir. 110 milyondan fazla bireyin doğdukları yer dışında ikamet ettikleri tahmin edilmektedir. Göçü alan ve veren ülke açısından önemli sosyo-ekonomik etkileri bulunmaktadır. İlki, işgücü piyasasıdır. İkincisi, işçi ücretlerinde belli bir azalmanın olmasıdır. Üçüncüsü, birçok OECD ülkesinin de yüz yüze olduğu nüfusun yaşlanması sorunudur. Son olarak, önemli ekonomik etkilerinin olmasıdır (Drinkwater vd., 2003:1).

Türkiye'deki göç hareketlerinin daha çok kırdan kente ve batı-kıyı doğrultusunda gerçekleşmesi, sonuç olarak nüfus yoğunluğunun da bu bölgelere toplanmasına neden olmuştur. Her ne kadar sanayi, kentlerde gelişmiş olsa da istihdam sahalarının kapasitesi de göçün etkisiyle dolmuştur. Göçlerin istihdama etkisi kadar yerleşim alanlarına da büyük etkisi olmuştur. Dar gelirli göçmenlerin kentlerde barınma sorunları (gecekondulaşma) ortaya çıkmış, yerel yönetimlerin uyguladıkları günlük politikalar, bugünkü çarpık kentleşmeyi de beraberinde getirmiştir. İşte birbirini tetikleyen bu temel iki sorun beraberinde yüzlerce farklı sorunu ortaya çıkarmıştır (Yıldırım, 2010:195).

Çalışmada göçün sosyo-ekonomik etkilerinden bahsedildikten sonra yerel kalkınma ve göç ilişkisi irdelenecek ve ardından Gaziantep'e gelen göçün yerel kalkınmadaki rolü açıklanmaya çalışılacaktır.

2. GÖÇÜN SOSYO-EKONOMİK ETKİLERİ

Göç olgusu, toplumların sosyo-kültürel, siyasi, ekonomik gibi tüm yapısı ile doğrudan ilişkisi olan bir olaydır. Dinamik bir süreç olarak göç, belli bir yerleşkede yaşayan nüfusun belli bir kesiminin çeşitli nedenlerle, bulunduğu yerden kalkıp başka bir yere yerleşmek üzere nispeten sürekli olarak gitmesidir. Göç olgusu toplumsal açıdan değerlendirildiğinde, sosyo-ekonomik yapıda değişimler gözlenmektedir. Göçün getirdiği ekonomik sorunlar arasında pazar yerinin değişmesi, kapalı köy ekonomilerinin yeni pazarlara açılması sayılabilir. Ancak, göç sonunda terk edilen bölgelerde toplumsal bir erozyon yaşanmaktadır (Sürüel, 2008:69). Toplumsal erozyondan kasıt, köylerde yaşayan genç nüfusun iş arama nedeniyle şehre göç etmesiyle geriye sadece tüketen grubun kalması ve tarımda çalışacak nüfusun kalmaması ve toprakların işlenmemesidir.

Tarımdan (kırsal alanlardan) sanayiye (kentsel alanlara), vasıfsız emek göçünün sorunsuz ve maliyetsiz olacağı düşünülmüştür. Sanayinin talep ettiği emeğin asgari bazı vasıflara sahip olması gerektiğinden pratikte böyle olmamaktadır. Eğitime yapılacak yatırımlar ve beceri geliştirici formasyonlarla sanayinin ihtiyaç duyduğu emeğin yetiştirilmesine çalışılmalıdır. Bununla ilgili süreç, hem çok zorludur hem de pahalıya mal olmaktadır (Öztürk, 2006: 24). Meslek edindirme programları gibi bir takım vasıflı işgücü sağlama projelerinin ekonomiye yapacağı geri dönüşüm düşünülerek finansmanı sağlanmalıdır.

Türkiye’de kırdan kente göç eden göçmenler, çoğunlukla kent çevresini hızla saran gecekondu kuşağında oturmaktadır (Öztürk, 2007:102). Göç, hızlı kentleşmeye neden olurken gecekondu sorunu dışında işgücü piyasasında oluşan sorunları beraberinde getirmektedir.

- *Kalabalıklaşma Maliyeti: Hızlı ve Çarpık Kentleşme:* Hızlı ve çarpık kentleşme birçok sorunu da beraberinde getirmekte ve kentlerdeki yoğun nüfusun neden olduğu kalabalıklaşma maliyeti yadsınamaz bir durumdur (Ulusay ve Vural, 2001:4).

Bir ülkede nüfusun artmasında, doğumların ölümlerden fazla olması ve dış göçler etkili unsurlar olmaktadır. Doğum oranlarının yüksekliği, Türkiye’de nüfusun artmasında en fazla etkili olan faktörlerden biridir. Ayrıca sağlık hizmetlerindeki olumlu gelişmeler, çocuk ölümlerinin azalması, beslenme şartlarının iyileşmesi ile ortalama insan ömrünün uzaması gösterilebilir. Hızlı nüfus artışının maliyetleri; tüketimin artması, demografik (nüfusa yapılan yatırım-yol, su, elektrik, konut, hastane, okul gibi) yatırımların artması, tasarrufların azalması, kişi başına düşen gelirin azalması, konut sıkıntısının oluşması, işsizliğin artması ve çevre

sorunlarının artması şeklinde özetlenebilir. (Akan ve Arslan, 2008:35-36). Bu nedenlerden dolayı, hızlı nüfus artışı ülkenin gelişimini olumsuz yönde etkileyerek pek çok ekonomik sorunun ortaya çıkmasına neden olacaktır.

-Konut Sorunu: Gecekondulaşma: Günümüz dünyasında gecekondulaşma, gelişmekte olan ülkelerde görülen temel sorunlardan biridir. Gecekondulaşma genellikle aşırı nüfus oranı ve bunun meydana getirdiği göç olgusunun bir sonucudur (Akan ve Arslan, 2008:37). Barınma sorununa, kente uygun, kentsel yaşam tarzını yansıtabilecek konutlarla çözüm bulunmadığında, göçmenler kendi çözümlerini üretmişlerdir. Gecekondu, Türkiye'nin göç dalgasıyla birlikte tanıdığı ve iç içe yaşadığı, hatta üzerinde çok tartışılrsa da imar aflarıyla yasallaştırmaktan başka hiçbir çare ve çözümün de üretilemediği bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir (Başel, 2006:304-305). Bu sorun, yeterli istihdam olanaklarının oluşturulamaması ve/veya ücretlerin beklenenden düşük olması nedeniyle göçmenleri kaçak yapıya yöneltmiştir.

-İşgücü Piyasası ve İstihdam: Göç eden nüfusun en büyük problemi istihdam noktasında oluşmaktadır. İstihdam sorunu, Türkiye ekonomisinin her döneminde en önemli sorunlarından biri olma özelliğini taşımaktadır. Bu nedenle iktisat politikası stratejileri belirlenirken işsizlik sorunu, sosyal yönünün de önemi ile birlikte diğer ekonomik sorunlar yanında ayrı bir yere sahip bulunmaktadır. İşsizlik, hem ekonomik hem de sosyal etkileri bulunan çok yönlü bir sorun olarak kabul edilmektedir (Akan ve Arslan, 2008:38-39).

Göç, kente göçmüş çekirdek ailenin sadece erkeklerini değil, diğer bireylerinin de çalışma hayatına girmelerine sebep olmuştur. Göç, yüksek oranlı işsizlik, artan yoksullaşma ve gelir dağılımı adaletsizliği ile eğitimin maddi getirilerinin iyice azalması, çocuk emeğinin yaygınlaşmasına neden olmaktadır (Öztürk ve Altuntepe, 2008:1603). Ekonomik kaygılar, çocukların okula gitmek yerine çalışmaya mecbur bırakılmaktadır.

3. YEREL KALKINMA-GÖÇ İLİŞKİSİ

Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'nın ekonomik ve sosyal gelişme sürecinde göç olgusu ne kadar önemli bir yer tutmuşsa, Türkiye'nin de Cumhuriyet sonrası ekonomik ve sosyal gelişme sürecinde göç olgusu o denli önemli rol oynamıştır ve oynamaya da devam etmektedir. Ulaşım imkanlarının yaygınlaşması, kapalı ekonomiden pazar ekonomisine geçilmesi ve tarımda makineleşmeye gidilmesi gibi nedenler, kırdan oluşan işgücü fazlasının yavaş yavaş kentlere akın etmeye başlamasına yol açmıştır. Bu durum toplumsal bir değişme sürecini başlatırken, geleneksel işbölümünü de değişime uğratmıştır. Ayrıca kendi işgücüne ihtiyacın

azaldığını ya da çalışmasının karşılığını alamadığını düşünen kır nüfusunun büyük bölümünün yeni çalışma alanları bulmak ve daha iyi koşullarda yaşamak amacıyla kentlere göç etmesini hızlandırmıştır (Yüceol, 2011:34). Yerel kalkınmanın göstergelerinden biri de göç durumudur. Yerel kalkınma, iller arası veya kır-kent arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik çabaları ifade etmektedir.

Yol, içme suyu, elektrik, iletişim araçları, sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik hizmetlerinin ulaştırılmadığı veya yetersiz kaldığı kırsal alanlardan kentlere doğru yaşanan yoğun göç, kalkınmakta olan ülkeler için büyük sorun oluşturmaktadır. Türkiye'nin günümüze kadar yaşadığı sosyal ve ekonomik kalkınma sürecinde; modernleşme ve sanayileşme çabaları ve sosyo-ekonomik dönüşümün bir sonucu olarak kentsel ve kırsal alanlar arası gelişmişlik farklılıkları, ülkenin önemli sorunlarından birisi olma özelliğini korumaktadır. Bu süreçte, kırsal alanlar; kentlerin göstermiş olduğu gelişme ivmesine ulaşamamıştır. Bölgelerarası ve kırsal alanlardan kentlere gerçekleşen göç, Türkiye ekonomisinin sanayi ve hizmet sektörleri lehine yapısal dönüşümün temel nedenleri arasında bulunmaktadır (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 2009:10-11).

Bölgelerarası gelir dağılımı eşitsizlikleri gitgide büyümektedir. Kent ile kır arasındaki fark büyümekte, kırsal alanlarda yaşam standardı hızla düşmektedir. Artan nüfus kent merkezlerine yönlendirilmekte, bu merkezlerin aldığı yüksek göçler nedeniyle hızlı ve kontrolsüz biçimde büyüyen bu yerleşme yerlerinde en temel kentsel hizmetler (ulaşım, su, kanalizasyon vb.) dahi karşılanamamaktadır (Eser, 2004:171). Hızlı nüfus artışının beslediği işsizlik, bölgesel gelişmişlik farkları sebebiyle büyük şehirlere göç ve sebep olduğu hızlı ve çarpık kentleşme, Türkiye'nin acilen çözüm bekleyen sorunlarının başında gelmektedir (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 2009:12).

İster gelişmiş isterse az gelişmiş ülkeler olsun her iki ülkede de sanayileşen kentlerde nüfus birikimi oluşmuştur. Kırsal kesimden söz konusu sanayileşen kentlere göçlerin başlaması, bir ülkenin bölgeleri arasında gelişme yönünden dengesizliklerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Gelişmiş ülkelerin izledikleri etkin politikalar sayesinde kendi ülkelerindeki dengesizlikleri giderdikleri görülürken, gelişmekte olan ülkelerde ise izlenen yanlış politikalar sebebiyle bölgeler arasındaki dengesizlikler ortadan kaldırılamamakta ve tam tersine hızlanarak devam etmektedir (Gündüz, 2004:250).

Görel olarak gelişmiş ve gelişmekte olan iller, ekonomik ve sosyal hayatta sağladıkları imkan ve kolaylıklar bakımından "göç çekim merkezi" olma özelliği taşımaktadırlar. Bu özelliğe sahip illerde görülen hızlı nüfus artışı, kentsel nüfusta

artış meydana getirerek nüfus yoğunluğunu da yükseltmektedir (Kavasoğlu, 2004:343).

Gerek iş olanakları gerekse de kalkınma düzeyleri bakımından kırsal ile kent ya da Doğu ile Batı arasındaki bölgesel dengesizlik, çevresel ve toplumsal şartların çekici olmaması göç olayının doğmasına yol açan esas nedenlerden biridir.

4. GAZİANTEP'E GELEN GÖÇ VE YEREL EKONOMİK KALKINMASINA ETKİLERİ

Türkiye, 1950'li yıllardan bugüne sanayileşme ve kentleşme süreciyle birlikte iç göçlere şahit olmuştur. Kırdaki nüfus artışı, tarımda makineleşme, mevcut toprakların miras yolu ile parçalanması kırsal alanda büyük bir kitlenin geçinememesiyle ya da işsiz kalmasıyla sonuçlanmış, bu da göç olgusunu hızlandırmıştır. İşgücünün, emeğin marjinal verimliliğinin çok düşük ya da sıfır olduğu tarım sektöründen sanayi sektörüne, hareketini sağlayan kırsal kentlere göç, ekonomik gelişmenin önemli bir parçasıdır. Türkiye'de de kalkınma projeleri çerçevesinde sanayinin ihtiyaç duyduğu işgücü, kırsal kesimden göç eden nüfusa sağlanmıştır. Böylelikle kırsal kesimden kentlere doğru bir işgücü akımı olmuştur (Bahar ve Korkmaz Bingöl, 2010:45).

Gaziantep, bulunduğu bölgenin lokomotifi konumundadır. 2011 verilerine göre 543.899 kişi başka şehirden gelip Gaziantep'te yaşamını sürdürmektedir. Bu toplam nüfusun %31'ine denk gelmektedir. Göç edenler ağırlıklı olarak Şanlıurfa, Kilis, Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Van, Malatya, Osmaniye gibi illerden gelmişlerdir. Bu illerin ortak özelliği olarak hanehalkı büyüklüğünün yüksekliği gösterilebilir (TUİK, 2012).

Tablo 1: Gaziantep İlinin Göç Rakamları

	2008	2009	2010	2011
Toplam Nüfus	1.612.223	1.653.670	1.700.763	1.753.596
Aldığı Göç	37.184	36.075	40.380	45.991
Verdiği Göç	36.229	34.125	36.327	38.634
Net Göç	955	1.950	4.053	7.357
Net Göç Hızı	0,59	1,18	2,39	4,2

Kaynak: TUİK, www.tuik.gov.tr (29.03.2012).

Gaziantep, en fazla göç alan iller arasında 2011 yılında 13. sırada yer almaktadır. Ele alınan döneme bakıldığında son yıllarda önemli bir artış görülmektedir. Bunun sebepleri arasında, yaşanan global ekonomik kriz dolayısıyla iş bulma umudu ve Van ilinde yaşanan depremden etkilenen insanların uzaklaşma ihtiyacı sayılabilir.

Türkiye nüfusunun %50'si 30 yaşın altında iken Gaziantep il nüfusunun %61'i 30 yaşın altındadır. Gaziantep'in güçlü olmasında bu genç nüfusun payının yüksek olduğu söylenebilir. Türkiye'de işsizlik oranı 2011'de %9,8 olarak hesaplanırken Gaziantep'te işsizlik oranı %14,4 olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep'in emek-yoğun bir şehir olarak nitelendirilmesi sebebiyle nitelikli işçi sanayide kendine daha kolay iş bulabilmektedir. Nitelikli olmayan işgücü istihdamında sorun olduğu söylenebilir (TUİK, 2012).

Bir sanayi bölgesi olan Gaziantep'te 30 yıl içerisinde 4 adet organize sanayi bölgesi kurulmuştur. Bu durum Gaziantep sanayisinin hızla büyüdüğünün göstergesidir. 4 adet organize sanayi bölgesinde toplamda 70.000 kişilik istihdam alanı bulunmaktadır. 5. organize sanayi bölgesi kurulum çalışmaları devam etmektedir. Kurulum tamamlandığında toplamda 100.000'den fazla işgücü istihdam edilebilecektir (Küçük, 2010:107).

Göç Alan Kentlerde Ekonomik ve Sosyal Entegrasyon Projesi (EKOSEP), Türkiye'de ilk kez kentsel alanlarda göçün olumsuz etkilerinin azaltılmasını hedefleyen, yerel düzeyde çok sektörlü bir yaklaşımın benimsendiği "Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep ve Erzurum İllerinde Göçten Kaynaklanan Sosyal ve Ekonomik Entegrasyon Problemlerinin Çözümüne Destek için Teknik Yardım Projesi"dir. EKOSEP özellikle bölgesel kalkınma ile ilgili olan eşitsizlik, sosyal politika ve kapasite oluşturma unsurları üzerinde durmaktadır. Bu proje, kentsel alanda, kırdan kente sürekli göç hareketinden kaynaklanan problemlerin çözümünü hedefleyen bir teknik destek projesidir (<http://www.ekosep.net>, 20.03.2012).

İstihdam, belediyelerin göç ile gelenlere uygun hizmetler sunma, konusundaki kapasiteleri, göçle gelenlerin kent yaşamına uyum sağlayamamaları, göç ile gelenlere karşı olumsuz tutum ve davranışlar ile barınma göç alan kentlerde görülen başlıca sorun alanlarını oluşturmaktadır (Kocabay, 2009:3).

Gaziantep'te EKOSEP kapsamında yürütülen projeler şunlardır (<http://www.ekosep.net>, 21.03.2012):

PROJE	PROJE HEDEF VE AMAÇLARI
MÜNİR ONAT ÇOCUK VE GENÇLİK MERKEZİ	Proje kapsamında binası tadilatından geçirilen ve onarılarak yenilenen merkezde öncelikle, barınma imkanı olmayan, risk altındaki 12-18 yaş grubunda ve nadiren 18 yaş üzeri çocuk ve gençlere barınma olanağı sağlanmaktadır. 25 çocuğa/gençe aynı anda barınma imkanı sağlayacak şekilde düzenlenen merkez, bünyesinde kalan çocukların/gençlerin örgün ya da mesleki eğitime yönlendirilmesini ve sağlanacak psiko-sosyal destekle bu çocukların/gençlerin sosyal ve psikolojik gelişimlerinin devamlılığının sağlanmasını da amaçlamaktadır. Bu projeye birlikte ayrıca risk altında sokakta çalışan/çalışma ihtimali olan çocuklar için bir iletişim noktası oluşturulması, ve bu çocuklara ve ailelerine ilişkin bir veri tabanı oluşturulması da öngörülmektedir.
AKINAL ÇOCUK, GENÇLİK VE AİLE MERKEZİ	Daha önce Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren bina, proje kapsamında, kırdan kente göçle gelen, yoksul ve yoksun, özellikle çocukları sokakta çalışan ve/veya uçuşu madde bağımlısı olan ailelerin güçlendirilerek, bu ailelerin çocuklarının bakımını üstlenmelerine destek olmak üzere hizmet veren bir Çocuk, Gençlik ve Aile merkezine dönüştürülmüştür. Merkez kapsamındaki faaliyetlerle çocukları sokakta çalışan ve okuyan 100 aileye, Temel Eğitimler ve Beceri Geliştirme eğitimleri verilmesi, uçuşu madde bağımlısı çocukların ailelerini güçlendirerek çocukların, tedavilerinin sürmesini ve temiz kalmalarının sağlanmaya çalışılması amaçlanmaktadır. Riskli ailelerin İş-Kur'un %50 istihdam garantili mesleki eğitim kurslarından yararlanmalarını sağlamak yoluyla çocuklarının sokakta çalışmasının engellenmesini de hedefleyen merkez öncelikli olarak Vatan, Fırat ve Hoşgör Mahalleleri gibi göçle oluşan mahallelerde ikamet eden ve sokakta çalışan ve okula giden çocuklar ile ailelerine ulaşmayı öngörmektedir.
ŞEHİT ÜSTEĞMEN HAKAN ÖZCAN GENÇLİK MERKEZİ	Proje kapsamında sadece ekipman alımı yapılan merkez; kente göçle gelen yoksul/yoksun ailelerin çocuklarının ve gençlerinin, gerek eğitim gerekse psiko-sosyal destek yoluyla bireysel gelişimlerinin desteklenmesini ve bu sayede kente uyumlarının kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır. Daha önceleri Tekel binası olarak kullanılan merkezde, her yıl 16-26 yaş arası 1500 gençe ulaşmayı hedefleyen proje kapsamında gençlik destek birimi kurulması, sosyal faaliyetler için mekan oluşturulması öngörülmektedir.
GÜÇSÜZLER EVİ	Proje kapsamında kapasite artırma çalışmaları yapılan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Güçsüzler Evi'nde kalan yararlanıcıların yaşam kalitelerinin yükseltilmesi hedeflenmektedir. Güçsüzler evi özellikle, aileleri ve/veya yakınları tarafından bakılmayan/bakılamayan, devlete ait kurumlarda veya özel kurumlarda bakılma/kalma şansı olmayan bedensel ve zihinsel engelli bireylere hizmet vermekte ve el sanatları gibi çeşitli atölyeler ile sosyal faaliyetler sayesinde hastaların yaşama bağlılıklarının artırılmasını amaçlamaktadır.

Münir Onat İlkadım Evi ve Akinal rehabilitasyon merkezinde bina bakım ve renovasyonu sürmektedir. Bu iki merkezde göçle gelen ailelere ve çocuklara, sokak çocuklarına ve ailelerine yönlendirme, rehberlik ve eğitim verilecektir. Rehabilitasyon edilen çocuklara, barınma ve meslek edindirme hizmetleri sunulacaktır.

Halihazırda hizmet veren Hakan Özcan Gençlik Merkezi'nin göçle gelen çocuk ve gençlerin yararlanması için hizmet kapasitesi artırılacaktır.

5. SONUÇ

Türkiye'de pek çok sorunun altında olduğu gibi göç sorununun altında da işsizlik yatmaktadır. Göç; gecekondulaşma, altyapı sorunları, trafik ve sosyal sorunları da beraberinde getirmektedir. Mevcut işsizlere istihdam yaratılamadığı gibi, işsizlerin sayısı her geçen yıl artmaktadır.

Göçmen çocukların ve gençlerin en önemli sorunları; eğitim, işsizlik, yoksulluk, kent yaşamına entegrasyon sorunları ve sosyal dışlanma olarak sayılabilir. Bu sorunları gidermek için; istihdama öncelik verilmesi gereken bölgelere yönelik kalkınma programlarının geliştirilmesi, gençlere özel istihdam meslek kurslarının açılması, genç işsizlerin turizm sektörünün ihtiyaç duyduğu niteliklere göre yetiştirilmesi, istihdam artırıcı teşviklerin verilmesi gerekir. EKOSEP'ten beklenen hızla artan nüfus için yeterli derecede kamu hizmetinin planlanması, sağlanması ve Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Erzurum yerel yönetimlerinde kapasite geliştirilmesi ve bu illere göç ile gelenlerin entegrasyonuna doğrudan katkıda bulunulmasıdır. EKOSEP projeleri tamamlanma aşamasında ve uygulanmasında da istihdam sağlanacağı bir gerçektir.

KAYNAKÇA

- AKAN, Yusuf ve İbrahim ARSLAN (2008), Göç Ekonomisi, Ekin Yayınları, Bursa.
- BAHAR, Ozan ve Fehime KORKMAZ BİNGÖL (2010), "Türkiye'de İç Göç Hareketlerinin İstihdam Ve İşgücü Piyasalarına Etkileri", Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt:15, Sayı:2, ss.43-61.
- BAŞEL, Halis (2006), "İç Göçün Sonuçları ve İşgücüne Etkileri", Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, Sayı 51, ss.277-321.
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (2009), Kentleşme Şurası, Bölgesel Eşitsizlik, Yerel Kalkınma Ve Rekabet Edebilir Kentler Komisyonu Raporu, Ankara.
- DRINKWATER, Stephen; Paul LEVINE, Emanuela LOTTI and Joseph PEARLMAN (2003), "The Economic İmpact Of Migration: A Survey", Flomenla Discussion Paper 8, November, UK.
- ESER, Uğur (2004), "Kentsel Gelişme İçin Plan Neden Gereklidir? Kentsel Gelişme Süreçlerinde İl Gelişme Planlarının Rolü: Bolu ve Düzce İl Gelişme Planı Deneyimleri", Kentsel Ekonomik Araştırmalar Sempozyumu, Cilt I, Pamukkale Üniversitesi, ss.171-175.

GÜNDÜZ, A. Yılmaz (2004), “Kentsel Ekonomi ve Türkiye’de Bölgesel Kalkınma Projeleri”, Kentsel Ekonomik Araştırmalar Sempozyumu, Cilt I, Pamukkale Üniversitesi, ss.247-275.

KAVASOĞLU, Taner (2004), “Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları”, Kentsel Ekonomik Araştırmalar Sempozyumu, Cilt I, Pamukkale Üniversitesi, ss.337-347.

KOCABAY, Nejat (2009), “Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep ve Erzurum illerinde Göçten Kaynaklanan Sosyal ve Ekonomik Entegrasyon Problemlerinin Çözümüne Destek için Teknik Yardım Projesi”, EKOSEP Proje Tanıtımı, Ankara.

KÜÇÜK, Nahide (2010), Yerel Ekonomik Kalkınmada Yeni Bir Açılım: Teknoparklar (Gaziantep Teknopark Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat ABD, Niğde.

ÖZTÜRK, Mustafa (2006), Türkiye’deki İç Göçlerin Sosyal Politika Açısından İncelenmesi: İstanbul Semt Pazarıcıları Örneği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÖZTÜRK, Mustafa (2007), “İç Göçlerin İstanbul Kent ve Çalışma Hayatına Etkileri”, Amme Dergisi, Cilt:40, Sayı:1, ss.85-106.

ÖZTÜRK, Mustafa ve Nihat ALTUNTEPE (2008), “Türkiye’de Kentsel Alanlara Göç Edenlerin Kent Ve Çalışma Hayatına Uyum Durumları: Bir Alan Araştırması”, Journal of Yasar University, Cilt:3, Sayı:11, ss.1587-1625.

ÖZTÜRK, Mustafa; Mustafa Erhan TÜRKÖĞLU ve Kader YILDIRIM (2009), “Sosyo-Ekonomik ve Siyasal Boyutlarıyla Beyin Göçüne Genel Bir Bakış”, Uluslararası Davras Kongresi, 27-29 Eylül 2009, Isparta.

SÜRÜEL, Tolga (2008), Göç ve Sosyal Dışlanma İlişkisinin Sosyal Politika Açısından Analizi (İstanbul-Sultanbeyli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı, Çalışma Ekonomisi Bilim Dalı, Kocaeli.

ULUSOY, Ahmet ve Tarık VURAL (2001), “Kentleşmenin Sosyo Ekonomik Etkileri”, Belediye Dergisi, Cilt:7, Sayı:12, ss.1-13.

YILDIRIM, Uğur (2010), “Şırnak’ta Göç ve Kentsel Bütünleşme”, Uluslararası Şırnak ve Çevresi Sempozyumu, 14-16 Mayıs 2010, Şırnak, ss.193-221.

YÜCEOL, Hüseyin Mualla (2011), “Türkiye’de İllerarası İşsizlik Oranı Farklılıkları, Göç ve Ekonomik Kalkınma”, Sosyo Ekonomi Dergisi, Özel Sayı, ss.29-54.

<http://www.ekosep.net/web/Home/tabid/36/language/tr-TR/Default.aspx> (20.03.2012).

<http://www.ekosep.net/web/projectprovinces/gaziantep/tabid/72/language/tr-TR/Default.aspx> (21.03.2012).

TUİK, www.tuik.gov.tr (29.03.2012).